

ВІДГУК
офіційного опонента – доктора наук із фізичного виховання і спорту, професора –
Тищенко Валерії Олексіївни на дисертаційну роботу
ГО СЯОХУН
на тему «ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ КОНТРОЛЮ МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНОГО
СТАНУ СПОРТСМЕНІВ ЗІ СПОРТИВНИХ ТАНЦІВ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ
ПІДГОТОВКИ»,
представлену на здобуття ступеня доктора філософії
з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт

Актуальність теми. Зростання популярності спортивних танців супроводжується збільшенням кількості міжнародних і національних змагань, розширенням кола спортсменів і підвищенням складності рухових елементів, що створює потребу у вдосконаленні системи підготовки, зокрема контролю морфофункціонального стану танцюристів.

Спортивні танці поєднують естетичну та спортивну компоненти, а їхня ефективність значною мірою залежить від рівня складнокоординаційних здібностей, психофізіологічної стабільності та гармонійності фізичного розвитку спортсменів. Проте чинні програми підготовки переважно не враховують необхідність систематичного моніторингу фізичного та функціонального стану, особливо на початковому етапі навчання.

Контроль морфофункціонального стану є ключовим елементом системи управління тренувальним процесом, оскільки саме на основі інформації про стан спортсмена тренер здійснює корекцію навантажень, прогнозує успішність і забезпечує зворотний зв'язок. Відсутність структурованої системи оцінювання стану спортсменів у спортивних танцях ускладнює індивідуалізацію підготовки та знижує ефективність тренувального процесу. Недостатньо дослідженими залишаються питання: структури багаторічної підготовки танцюристів; критеріїв оцінювання функціональної готовності; інструментів для визначення перспективності спортсменів; психофізіологічних механізмів сенсомоторної координації у танцях.

Отже, актуальність теми зумовлена необхідністю наукового обґрунтування системи контролю морфофункціонального стану спортсменів зі спортивних танців на початковому етапі підготовки, що забезпечить об'єктивний моніторинг, індивідуалізацію навчання, прогнозування результатів та підвищення ефективності тренувального процесу.

Зв'язок роботи з науковими програмами, темами, планами. Дисертаційну роботу виконано відповідно до Плану науково-дослідної роботи Харківської державної академії фізичної культури на 2019-2023 рр., згідно з ініціативною темою кафедри медико-біологічних основ спорту та фізичної культури за темою «Анатомо-морфологічні, біохімічні та фізіологічні оптимізації тренувального процесу у спортсменів різних видів спорту та при заняттях фізичною культурою» й темою наукової роботи кафедри біологічних дисциплін на 2024-2025 р.р. «Медико-біологічні аспекти розвитку, вдосконалення та відновлення рухової активності» (номер державної реєстрації 0124U005086).

Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що вперше: здійснено аналіз спортивних танців з професіографічних позицій та побудовано професіограму цього виду спорту; розроблено систему контролю морфофункціонального стану спортсменів у спортивних танцях на етапі початкової підготовки, яка базується на аналізі антропометричних показників, індексів фізичного розвитку, результатів психофізіологічних тестів та функціональних проб оцінки балансних можливостей; апробовано батарею індексів фізичного розвитку, тестів і функціональних проб як скринінг-тестів оцінки стану спортсменів зі спортивних танців; доведено інформативність отриманих показників та адекватність застосування їх як критеріїв контролю підготовленості у спортивних танцях.

Також підтверджено дані щодо суттєвої різниці у прояві постуральної здатності та балансних можливостей у спортсменів зі спортивних танців із різним терміном підготовки; наявної різниці показників прояву психомоторних реакцій залежно від терміну підготовки; наявності психофізіологічних особливостей спортсменок зі спортивних танців, що відбивають їхній рівень адаптації залежно від терміну підготовки. Доповнено відомості щодо:

особливостей фізичного розвитку спортсменок зі спортивних танців, як критерію їх підготовленості; впливу регулярних фізичних навантажень на фізичний розвиток та функціональний стан спортсменок зі спортивних танців.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що на підставі власних досліджень розроблено систему морфофункціонального контролю підготовленості спортсменів у спортивних танцях на початковому етапі підготовки, розроблено відповідну програму скринінг-тестування для оцінки стану спортсменів зі спортивних танців, що дозволить підвищити ефективність підготовки, покращити контроль функціонального стану. Апробовані проби, тести та методи оцінки фізичного та функціонального стану можуть використовуватися для здійснення моніторингу, який забезпечує зворотний зв'язок, необхідний для оптимізації таких компонентів підготовки, як відбір, прогноз успішності, корекція змісту тренувальних програм на початковому та наступних етапах підготовки.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність. Наукові положення, висновки та практичні рекомендації, сформульовані в дисертації, є методологічно, експериментально та статистично обґрунтованими. Їх достовірність підтверджується сукупністю взаємопов'язаних чинників.

Дослідження виконано відповідно до сучасних принципів спортивної науки, із використанням системного, структурно-функціонального та професіографічного підходів. Концептуальну основу становить ідея комплексного контролю морфологічних, функціональних і психофізіологічних показників, що визначають підготовленість спортсменів у складнокоординаційних видах спорту.

Для збору емпіричних даних застосовано апробовані методи — антропометричні вимірювання, індексний аналіз фізичного розвитку, психофізіологічні тести (ПЗМР, реакція вибору, Go/No-Go, тривалість індивідуальної хвилини, дотримання темпу), а також функціональні проби (Ромберга, Бірюка, Яроцького, «хода із заплющеними очима»). Методи відповідають вимогам репрезентативності, об'єктивності та відтворюваності.

У дослідженні взяли участь 28 спортсменок зі спортивних танців різного рівня підготовленості (групи «Ювенали» та «Юніори»), що забезпечило можливість міжгрупових порівнянь і виявлення закономірностей формування морфофункціональних показників на різних етапах становлення майстерності.

Обробка даних здійснювалася методами математичної статистики (обчислення середніх значень, стандартних відхилень, коефіцієнтів варіації, перевірка вірогідності різниць за критерієм Стюдента, $p < 0,05$), що констатує доказовість виявлених відмінностей і тенденцій у динаміці морфофункціональних та психофізіологічних характеристик.

Розроблена система контролю морфофункціонального стану пройшла апробацію у практиці роботи танцювально-спортивного клубу «Ідеал» м. Харкова, Харківського центру спортивної хореографії та факультету танців Економічного інституту Хайкоу (Китай). Отримані позитивні результати підтвердили її ефективність та можливість широкого використання у підготовці спортсменів початкового рівня.

Таким чином, достовірність результатів забезпечена методологічною цілісністю, валідністю використаних методів, статистичним підтвердженням висновків і їх практичною перевіркою, а також узгодженістю отриманих даних із сучасними науковими уявленнями про контроль підготовленості спортсменів у складнокоординаційних видах спорту.

Оцінка змісту дисертації, її завдання в цілому і основних положень дисертації. Зміст дисертації відзначається високим рівнем наукової обґрунтованості, логічною структурованістю та відповідністю поставленим меті й завданням дослідження. Робота має чітку архітектуру, що охоплює шість розділів, кожен з яких послідовно розкриває теоретико-методологічні, експериментальні й прикладні аспекти формування системи контролю морфофункціонального стану спортсменів зі спортивних танців на початковому етапі підготовки.

Сформульовані в дисертації завдання є конкретними, релевантними меті дослідження та повністю реалізованими в межах представленого матеріалу. Основні положення дисертації

характеризуються внутрішньою логікою, аргументованістю та новизною. Зокрема, обґрунтовано необхідність диференційованого підходу до формування ігрових амплуа, розроблено ефективну програму техніко-тактичної підготовки та продемонстровано її результативність у практичних умовах.

Результати дослідження ґрунтуються на достовірних емпіричних даних, підтверджених статистичною обробкою, що забезпечує високий рівень наукової верифікації та дозволяє зробити обґрунтовані висновки. Таким чином, дисертаційне дослідження є завершеним науковим дослідом, який має як теоретичну цінність, так і прикладне значення для сфери підготовки спортсменів з водного поло.

Дисертаційна робота викладена державною мовою на 226 сторінках тексту, складається з анотацій, переліку умовних позначень, вступу, шістьох розділів, висновків, списку використаних літературних джерел, додатків. Усього використано 244 джерела наукової та спеціальної літератури, з них 203 – іноземних. Робота добре ілюстрована та містить оптимальну кількість графічної інформації та таблиць (8 таблиць й 18 рисунків), що в цілому не перенавантажує основний текст, її складові тісно взаємопов'язані й ілюструють окремі важливі моменти проведеного дослідження.

У *вступі* обґрунтовано актуальність обраної теми, вказано на зв'язок роботи з науковими планами, темами; визначено мету, завдання, об'єкт, предмет, основні методологічні засади дослідження; розкрито наукову новизну та практичну значущість одержаних результатів, означено особистий внесок здобувачки в опублікованих у співавторстві наукових працях; подано інформацію про апробацію та впровадження результатів дослідження, окреслено його етапи та наведено дані про кількість публікацій автора за темою дисертації.

У *розділі 1 «КОНТРОЛЬ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ СПОРТСМЕНІВ У СКЛАДНОКООРДИНАЦІЙНИХ ВИДАХ СПОРТУ В КОНТЕКСТІ СЕНСОМОТОРНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ: СТАН НАУКОВОЇ РОЗРОБЛЕНOSTІ»* розкриває теоретичні основи проблеми, її сучасний стан та рівень наукової розробленості у вітчизняній і зарубіжній спортивній науці.

Авторка здійснила комплексний бібліометричний аналіз наукових публікацій бази Web of Science Core Collection, що дозволило визначити провідні напрями досліджень у галузі спортивних танців, найактивніших авторів і наукові школи, а також сформулювати тенденції розвитку цього виду спорту як міждисциплінарного феномена, який поєднує естетичну, спортивну, реабілітаційну та освітню складові.

Розділ узагальнює відомості про морфофункціональні, психофізіологічні та координаційні аспекти спортивних танців, висвітлює питання формування сенсомоторної інтеграції, постуральної стабільності та складнокоординаційних якостей як основних чинників спортивної майстерності. Окрему увагу приділено аналізу існуючих підходів до контролю функціональної та фізичної підготовленості спортсменів, визначенню недоліків чинних програм підготовки, а також обґрунтуванню потреби у створенні системи морфофункціонального моніторингу на початковому етапі підготовки.

У результаті проведеного теоретичного аналізу автором виявлено брак науково обґрунтованих критеріїв оцінювання стану спортсменів, недостатню увагу до інтеграції морфологічних, фізіологічних і психофізіологічних показників у системі підготовки танцюристів, що стало підґрунтям для подальшого експериментального дослідження.

Зміст другого розділу «МЕТОДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ» розкриває методологічні засади, логіку та структуру проведеного експерименту. Здобувачка послідовно обґрунтовує вибір методів, які забезпечують комплексну оцінку морфофункціонального стану спортсменів зі спортивних танців на початковому етапі підготовки.

У розділі докладно представлено систему методів, що включає загальнонаукові, педагогічні, антропометричні, індексні, психофізіологічні та статистичні підходи, а також професіографічний аналіз діяльності у спортивних танцях. Значну увагу приділено валідності обраних методик, послідовності проведення дослідження, умовам та організації експерименту, що дозволило забезпечити достовірність і відтворюваність результатів.

Описано процедури визначення показників фізичного розвитку, постуральної стабільності, координаційних і психофізіологічних якостей спортсменів, наведено алгоритм проведення функціональних проб і тестів. Зокрема, застосовано такі інформативні методики, як проби Ромберга, Бірюка, Яроцького, тест «хода із заплющеними очима», психофізіологічні реакції типу Go/No-Go, ПЗМР, РРО, ВТ, ЧРВ, ТІХ, що забезпечують цілісний підхід до оцінки рівня підготовленості.

Окремо визначено організаційні етапи дослідження, які включають формування вибірки спортсменів різного рівня підготовленості, умови проведення тестувань, обробку даних і перевірку їх статистичної значущості.

Таким чином, другий розділ демонструє методичну цілісність та наукову коректність проведеного експерименту, створюючи надійну основу для аналізу отриманих результатів і подальшого формування системи контролю морфофункціонального стану спортсменів.

У *третьому розділі* «ЗАСТОСУВАННЯ ПРОФЕСІОГРАФІЧНОГО ПІДХОДУ ДЛЯ ХАРАКТЕРИСТИКИ ДІЯЛЬНОСТІ У СПОРТИВНИХ ТАНЦЯХ ТА АНАЛІЗУ ЧИННИХ ПРОГРАМ СПОРТИВНОЇ ПІДГОТОВКИ ДЛЯ ДЮСШ ТА КЛУБІВ» проаналізовано методичні основи підготовки спортсменів у спортивних танцях та обґрунтовано доцільність використання професіографічного підходу як інструменту для вдосконалення системи контролю. порівняльного аналізу нормативно-методичних документів, що регламентують навчально-тренувальний процес у спортивних танцях. Авторка підкреслює, що попри високу популярність цього виду спорту, існуючі програми ДЮСШ і клубів не забезпечують цілісного підходу до оцінювання підготовленості спортсменів, зокрема бракує системи відбору, моніторингу та прогнозування розвитку.

Подальший виклад присвячено обґрунтуванню професіографічного підходу, який розглядається як ефективний метод дослідження специфіки діяльності спортсменів, визначення основних вимог до їхньої підготовки, побудови професіограм та психофізіологічних моделей успішності. Авторка наголошує, що частота і тривалість занять, складність координаційних дій та висока нервово-м'язова напруга дають підстави відносити спортсменів зі спортивних танців до окремої професійної групи, що цілком відповідає умовам застосування професіографічного аналізу у спортивній науці

Здійснений аналіз дозволив авторці розробити професіограму діяльності спортсмена зі спортивних танців, де визначено провідні якості, що забезпечують успішність — фізичні, функціональні, сенсомоторні, психологічні та естетичні характеристики. Зроблено висновок, що професіографічний підхід дає змогу систематизувати вимоги до морфофункціонального стану, уточнити критерії оцінки та визначити орієнтири для подальшого контролю підготовленості.

Отже, третій розділ виконує методологічну функцію, закладаючи підґрунтя для подальшого формування системи контролю морфофункціонального стану спортсменів, яку авторка розробила і представила в наступних розділах роботи

Зміст *четвертого розділу* «ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ, ЯКІ ВІДБИВАЮТЬ РІВЕНЬ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ СПОРТСМЕНOK ЗІ СПОРТИВНИХ ТАНЦІВ» є центральною ланкою дисертаційного дослідження, оскільки саме тут представлено результати емпіричного етапу, що забезпечують наукове обґрунтування створеної системи контролю.

Розділ має виразну експериментально-аналітичну спрямованість і містить порівняльний аналіз показників фізичного розвитку, функціонального стану, постуральної стабільності та психофізіологічних характеристик спортсменок із різним терміном тренувальної діяльності. Вибірка охоплює дві категорії учасниць – «Ювенали» та «Юніори», що дозволило авторові простежити вікові та кваліфікаційні відмінності, оцінити вплив систематичних тренувань на морфофункціональну гармонізацію та адаптаційні механізми організму спортсменок.

Проведений антропометричний аналіз засвідчив, що регулярні заняття спортивними танцями зумовлюють статистично достовірне покращення морфологічних показників –

індексу Піньє, плечового індексу, гармонійності статури та типу постави. Виявлено, що представниці групи «Юніорів» характеризуються значно вищою часткою осіб із гармонійним фізичним розвитком та нормальними показниками постави, що свідчить про ефективну дію багаторічного тренувального процесу.

Особливу увагу приділено дослідженню постуральної стабільності та балансних можливостей, які є маркерами координаційної зрілості у складнокоординаційних видах спорту. Результати проб Ромберга, Бірюка, Яроцького та тесту «хода із заплученими очима» продемонстрували істотну перевагу більш досвідчених спортсменок у показниках статичної та динамічної рівноваги, що свідчить про підвищений рівень сенсомоторної інтеграції й стабілізаційних механізмів центральної нервової системи.

Окремий підрозділ присвячено вивченню психофізіологічних параметрів, що характеризують швидкість і точність реагування, здатність до концентрації уваги, збереження ритму рухів та часову саморегуляцію. Аналіз тестів ПЗМР, РВО, РРО, Go/No-Go, ТІХ та ТДТ підтвердив, що «Юніори» мають вищий рівень сенсомоторної організації, скорочений латентний період реакції, підвищену точність і стабільність моторних дій, що зумовлює кращу адаптацію до змагальної діяльності.

Узагальнення отриманих результатів дозволило авторові виокремити інформативні критерії оцінки морфофункціонального стану спортсменів зі спортивних танців і встановити міжпоказникові взаємозв'язки між морфологічними, функціональними та психофізіологічними параметрами. Зокрема, доведено, що постуральна стабільність має кореляційні зв'язки з гармонійністю фізичного розвитку та точністю психомоторних реакцій, що свідчить про системну єдність сенсомоторного контролю в діяльності танцюристів.

Таким чином, четвертий розділ не лише узагальнює результати експерименту, а й підтверджує наукову концепцію дослідження, доводячи, що поєднання морфологічних, функціональних і психофізіологічних показників є ефективним діагностичним інструментом для комплексного контролю стану спортсменів. Отримані дані слугували емпіричною основою для розроблення авторської системи контролю морфофункціонального стану, представленій в наступному розділі.

Можемо констатувати, що результати четвертого розділу не лише емпірично підтверджують ефективність авторської програми, а й задають вектор для подальших досліджень у галузі індивідуалізованої підготовки в спортивних танцях, зокрема у контексті формування обґрунтованої спортивної спеціалізації на початковому етапі підготовки.

У *п'ятому розділі* «СТРУКТУРА СИСТЕМИ КОНТРОЛЮ В СПОРТИВНИХ ТАНЦЯХ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ ПІДГОТОВКИ» представлено логічно завершену модель організації моніторингу спортсменів, яка ґрунтується на результатах попередніх теоретичних і експериментальних розділів. Авторкою розроблено інтегровану систему контролю, що поєднує морфологічні, функціональні та психофізіологічні критерії оцінювання підготовленості танцюристів, адаптовану до специфіки початкового етапу спортивного вдосконалення.

У розділі підкреслено, що розроблена система контролю базується на принципах обов'язковості, регулярності, уніфікованості, відповідності завданням етапу підготовки, простоти й безпечності, а також передбачає змагальний характер виконання тестів. Її основу складають показники, які відображають фізичний розвиток, функціональний стан та психофізіологічні особливості спортсменок. Го Сяохун наголошено на важливості формування зворотного зв'язку між тренером і спортсменом, що забезпечує не лише оперативний контроль стану, а й можливість корекції тренувального процесу в режимі реального часу.

Науково обґрунтовано добір індикаторів контролю, серед яких: індекс Піньє, індекс Ерісмана, плечовий індекс (оцінка соматотипу та пропорцій тіла), результати функціональних проб, тести рівноваги та психофізіологічної реактивності. Їх використання дозволяє комплексно охопити морфологічний, координаційний і сенсомоторний рівні підготовленості

спортсмена, що відповідає сучасним концепціям сенсомоторної інтеграції та нейромоторного контролю у складнокоординаційних видах спорту.

Окремо підкреслено, що використані тести та проби відповідають вимогам скринінгових методів – вони вірогідні, економічні, доступні, безпечні й придатні для багаторазового застосування у тренувальному процесі, що дозволяє розглядати запропоновану систему не лише як інструмент контролю підготовленості, але і як програму поточного скринінгу, що забезпечує постійний моніторинг стану спортсменів та корекцію тренувальних навантажень.

Го Сяохун доводить, що запропонована модель є універсальною та адаптивною, придатною для впровадження у навчально-тренувальний процес дитячо-юнацьких спортивних шкіл, танцювальних клубів та академій фізичної культури. Система забезпечує оперативний моніторинг, можливість побудови індивідуальних траєкторій підготовки, а також прогнозування подальшого спортивного зростання.

Проведена апробація підтвердила її інформативність, валідність і практичну ефективність: використання системи сприяло покращенню гармонійності фізичного розвитку, стабілізації постави, підвищенню показників постуральної рівноваги та точності психомоторних реакцій спортсменів. Таким чином, у п'ятому розділі представлено цілісну авторську концепцію системи контролю морфофункціонального стану спортсменів, що інтегрує аналітичні, діагностичні та прогностичні підходи і виступає дієвим інструментом підвищення ефективності підготовки у спортивних танцях на початковому етапі.

У шостому розділі «АНАЛІЗ ТА УЗАГАЛЬНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕНЬ» висвітлено завершальний етап наукового пошуку, спрямований на систематизацію, синтез і наукову інтерпретацію емпіричних даних, отриманих у попередніх розділах роботи, який забезпечив цілісну інтерпретацію отриманих емпіричних даних, дозволив об'єктивно оцінити ефективність авторської програми та верифікувати основні теоретичні положення дослідження.

Авторка здійснила цілісний кількісний і якісний аналіз результатів, що дозволив об'єктивно оцінити ефективність запропонованої системи контролю морфофункціонального стану спортсменів зі спортивних танців на початковому етапі підготовки. На основі статистичного аналізу виявлено закономірності взаємозв'язків між морфологічними, функціональними й психофізіологічними показниками, що визначають рівень адаптації спортсменів до навантажень і гармонійність розвитку. Отже, здобувачці вдалося встановити не лише нові факти, а й надати пояснення з позицій сучасної науки, з'ясувати їх теоретичне, пізнавальне й практичне значення.

У цьому розділі також узагальнено основні результати експерименту, які підтвердили достовірність гіпотези дослідження: систематичне використання запропонованих діагностичних індексів і тестів дозволяє своєчасно виявляти індивідуальні відхилення, прогнозувати динаміку функціонального стану спортсмена і коригувати тренувальні програми. Отримані результати довели, що інтегрований підхід до контролю підготовленості забезпечує підвищення показників постуральної стабільності, швидкості психомоторних реакцій та гармонійності фізичного розвитку.

Окремо проаналізовано валідність і практичну придатність системи контролю для впровадження у спортивно-педагогічну практику: відзначено її відповідність критеріям надійності, простоти, економічності та безпечності використання у дитячо-юнацьких спортивних школах. Авторка наголошує, що результати можуть бути екстрапольовані на інші складнокоординаційні види спорту, де важливими є сенсомоторна інтеграція, рівновага і точність рухів.

Зіставлення результатів дослідження з науковими джерелами продемонструвало оригінальність і новизну авторського підходу, який поєднує досягнення спортивної педагогіки, фізіології, нейропсихології та теорії багаторічної підготовки спортсменів, що значно підвищує міждисциплінарну цінність дисертаційного дослідження. Го Сяохун здійснено глибоку, всебічну та методологічно вивірену інтерпретацію отриманих результатів,

які проаналізовано у порівнянні з даними провідних науковців у галузі фізичної культури і спорту. Вирішальне значення в інтерпретації емпіричного матеріалу відіграли концептуальна послідовність дослідження, науково обґрунтований підхід до трактування даних, а також високий рівень теоретичної підготовки та наукової ерудиції здобувачки.

Дисертанткою підсумовано основні результати дослідження, аргументовано висвітлено дискусійні аспекти з чітким зазначенням відмінностей одержаних даних порівняно з раніше відомими у науковій літературі, окреслено актуальні теоретичні й прикладні проблеми, що потребують подальшого вивчення. На основі проведеного аналізу сформульовано наукові положення, що відповідають трьом рівням наукової новизни: положення, які отримали подальший розвиток; ті, що удосконалюють наявні наукові підходи; а також результати, що становлять принципово нові дані для галузі фізичної культури і спорту.

Загальні висновки дисертації структурно й змістовно повністю відповідають поставленим завданням дослідження, логічно випливають із отриманих результатів, є обґрунтованими, послідовними та відображають сутність основних положень і наукових здобутків дисертаційної роботи.

Робота також містить *додатки*, в яких представлено список публікацій здобувачки за темою дисертації, відомості про апробацію результатів дисертації, акти впровадження результатів, інформована згода на участь у дослідженні. Усі додаткові матеріали доповнюють основний зміст дисертації та підсилюють її практичну значущість і прикладну цінність.

Повнота викладення наукових положень, висновків і рекомендацій дисертації в опублікованих працях. За змістом і обсягом достатньо повно відображено основні положення та результати проведеного дослідження, що відображено у в 10 наукових публікаціях (з урахуванням кuartилів видань): 4 публікації у фахових виданнях України, з яких 2 у виданні України, що входить до міжнародної наукометричної бази Web of Science Core Collection (Q3 та зараховані за чотири), 1 публікація у виданні, що входить до міжнародної наукометричної бази Scopus, 1 у фаховому виданні України, 4 публікації апробаційного характеру.

Свідченням того, що дисертаційна робота виконана на високому науковому рівні та має вагоме практичне значення є те, що апробацію своїх основних положень оприлюднено на міжнародних науково-практичних конференціях: XIV Міжнародній науково-практичній конференції, присвяченій 205-річчю з дня заснування Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (Одеса, 15-16 вересня 2022 року), Міжнародній XIX науковій конференції «Проблеми і перспективи розвитку спортивних ігор та одноклубств у закладах вищої освіти» (Харків, 03 лютого 2023 року), Міжнародній науковій інтернет-конференції «Актуальні проблеми фізичної культури, спорту і здоров'я», Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького (Черкаси, 25-26 травня 2023 року), XXIII Міжнародній науково-практичній конференції «Фізична культура, спорт і здоров'я: стан, проблеми та перспективи», Харківська державна академія фізичної культури (Харків, 6 грудня 2023 року).

У спільних публікаціях здобувачці належать пріоритети в організації, формуванні напрямків досліджень, в аналізі, описі, обговоренні фактичного матеріалу й у теоретичному узагальненні. Внесок співавторів полягав у проведенні спільних досліджень, у статистичному аналізі й інтерпретації результатів дослідження.

Список використаних джерел містить як фундаментальні праці авторитетних учених, так і публікації в науковій періодиці від молодих фахівців.

Дискусійні положення, недоліки та зауваження. Оригінальний підхід авторки до формування системи контролю морфофункціонального стану спортсменів зі спортивних танців, її міждисциплінарна спрямованість і вдало обрана тема роботи компенсують незначні недоліки, притаманні дослідженню. Водночас вважаємо за необхідне звернути увагу на окремі моменти, які потребують уточнення або подальшого розвитку:

1. Комплекс проб і тестів, запропонований авторкою (антропометричні індекси, проби Ромберга, Бірюка, Яроцького, Go/No-Go, TIX, ПЗМР, ТДТ), відповідає критеріям

скринінгу, проте в роботі бракує зіставлення з альтернативними сучасними методами цифрового або сенсорного контролю, які активно впроваджуються у спортивній діагностиці.

2. Дослідження проводилося за участі спортсменок двох вікових груп – «Ювенали» та «Юніори». Разом із тим, доцільним було б розширити опис характеристик вибірки (стаж, кількість тренувань, розподіл за рівнем кваліфікації), що підвищило б обґрунтованість порівняльних висновків.

3. У дисертації подано докладний порівняльний аналіз між групами, проте менш висвітлено динаміку змін показників упродовж навчально-тренувального циклу. Навіть фрагментарне відстеження індивідуальних траєкторій розвитку спортсменок надало б дослідженню додаткової прикладної цінності.

4. Таблиці та статистичні дані подано коректно, однак бажано було б доповнити матеріал графічними узагальненнями (схемами взаємозв'язків, кореляційними полями, інтегральними профілями), що підвищило б наочність і полегшило інтерпретацію результатів.

5. Наскільки стабільними залишаються психофізіологічні показники, що пропонуються як критерії контролю, у ситуаціях емоційного та змагального стресу – чи не потребує система адаптації до змін контексту діяльності спортсменів?

6. У п'ятому розділі детально представлено принципи системи (обов'язковість, регулярність, уніфікованість, безпечність, простота виконання тощо) та показники для оцінки фізичного, функціонального й психофізіологічного стану. Однак варто було б докладніше пояснити, яким чином ці групи показників взаємопов'язані між собою і як вони інтегруються у процес прийняття тренувальних рішень.

Зазначені зауваження не знижують наукової цінності дисертаційної роботи. Навпаки, вони підкреслюють перспективність теми й окреслюють напрями подальших досліджень щодо цифровізації контролю, індивідуалізації моніторингу та розширення вибірки спортсменів. Дисертація відзначається логічною завершеністю, науковою достовірністю та значним практичним потенціалом для розвитку теорії й методики спортивного танцю.

Висновок про відповідність дисертації встановленим чинним вимогам.
Дисертаційна робота Го Сяохун на тему «Формування системи контролю морфофункціонального стану спортсменів зі спортивних танців на початковому етапі підготовки» має достатнє теоретичне й практичне значення, є самостійним завершеним науковим дослідженням, яке за своїм змістом, обґрунтованістю висновків, новизною отриманих результатів відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44) та наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (із змінами, внесеними згідно з Наказом МОН України № 759 від 31.05.2019 р.), а її авторка заслуговує присудження наукового ступеня доктор філософії за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт, галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка.

Офіційний опонент:

д.фіз.вих., професор, професор кафедри
теорії та методики фізичної культури і спорту
Запорізького національного університету,
Заслужений тренер України

Валерія ТИЩЕНКО

Проректор з науково-методичної роботи
Запорізького національного університету,
доктор історичних наук, професор

Юрій КАГАНОВ